

STATUS PÅ ASIATISK GEDEHAMS I DANMARK OG OMKRING OS

AF OLE KILPINEN & FLEMMING VEJSNÆS
Danmarks Biavlerforening
olek@biavl.dk / fv@biavl.dk

Som de fleste nok har hørt, blev der tidligere på sommeren fundet et individ af den asiatiske gedehams, *Vespa velutina*, omkring Munkebo på det nordøstlige Fyn. Den erfarne biavler Ejnar Zacho Rath, var heldigvis meget opmærksom da den endte i hans ølglas en dejlig sommerdag på terrassen. Ejnar henvendte sig til os og til Per Kryger på Aarhus Universitet og vi fik sat gang i en intensiv overvågning med hvepsefælder i nærområdet. Samtidig blev hvepsen undersøgt på Aarhus Universitet og DNA-prøver sendt til analyse i England.

Undersøgelserne viste at det var en hun, sandsynligvis en dronning, men som ikke var i æglægning. Den så også ret gammel ud, så heldigvis var der ingen tegn

på at den skulle komme fra et etableret bo i området. Siden da er der ikke fundet yderligere tegn på asiatisk gedehams i området. Det er uvist hvordan den er kommet hertil.

Flere hundrede henvendelser

Fundet førte også til en del presse og opmærksomhed fra almindelige danskere. Vi har på den måde fået adskillige hundrede henvendelser fra folk som tror eller frygter, at de har set en asiatisk gedehams. Heldigvis har alle henvendelser kunnet afvises, som værende andre insekter, specielt den almindelige hjemmehørende stor gedehams, *Vespa crabro*. Der har også været en del henvendelse om stor humlesvirreflue, hesteklæg eller kæmpe træhveps, som alle i nogen grad kan forveksles med asiatisk gedehams. Vi var godt klar over at man må forvente mange falske alarmer, når man på den måde efterspørger en ny introduceret

Opsætning af fælder med lokkemad i området omkring findestedet gav heldigvis ingen yderligere fund.

T.v. Stor gedehams (Foto Biopix) og t.h. asiatisk gedehams (Foto Per Kryger). Læg mærke til de røde aftegninger på stor gedehams og den mere gule bagkrop. Asiatisk gedehams fremstår mere sort.

art. Vi har i et par tilfælde trukket på lokale biavlere, som er rykket ud for at undersøge mistænkelige observationer. Heldigvis falsk alarm, men dejligt at man er villig til at hjælpe til.

Vi fik en henvendelse, som godt kunne være en asiatisk gedehams og vi mener det er et meget interessant tilfælde. En mand der arbejdede med at klargøre importbiler til salg i Danmark, havde fundet et lille hvepsebo med store, sorte hveps, i motorrummet på en bil som var kommet fra Sydfrankrig. Heldigvis havde han slået dem ihjel, men desværre ikke gemt dem, så vi har ingen mulighed for at bekræfte om det var asiatisk gedehams. Men historien illustrerer tydeligt, at der er mange forskellige måder hvor man risikerer at indføre asiatiske gedehams fra udlandet.

Stigende udbredelse i Nordtyskland

Vi har indsamlet information om hvordan udviklingen har været omkring os. Der har gennem nogle år været enkelte fund omkring Hamborg. Desværre er meldingen for i år at der er fundet tre bo i Hamborg, som alle er blevet destrueret. Nord for Hamborg i Slesvig-Holsten er der fundet fem bo. Fire af disse er blevet destrueret. Det femte har man ikke formået at ramme fordi det sidder i et højt træ i skoven, hvor man ganske enkelt ikke kan nå det. Det er bekymrende at den ser ud til at brede sig i Nordtyskland og nærme sig den dansk-tyske grænse.

Etableret i England

England, som gennem flere år havde et ret lavt niveau af fund, har de sidste par år fundet rigtig mange bo, specielt i den sydøstlige del af landet. I skrivende stund har de i 2025 fundet 156 bo og har over 500 sandsynlige observationer. Så den er efterhånden meget udbredt. Selvom de gør en kæmpe indsats for at bekæmpe den asiatiske gedehams, er det efterhånden svært at tro på, at de skal lykkes med at udrydde dem. De er udfordret af, at der er så mange asiatiske gedehamse i Frankrig og Belgien, og at de konstant blæser over kanalen.

Risikoen er stigende og vi skal være opmærksomme

Når vi samler al denne erfaring, må vi konkludere at sandsynligheden for at vi vil få ynglende asiatisk gedehams her til landet er steget ganske betydeligt. Den kan både bevæge sig stille og roligt op over grænsen sydfra, men den kan også sagtens komme til en hvilken som helst del af landet, transporteret med udstyr og materiel der importeres fra udlandet. Derfor vil vi i de kommende år blive ved med at oplyse og opfordre jer alle til at være opmærksomme. Ser I noget der kunne være asiatisk gedehams, skal I endelig henvende jer. HUSK, at det er en kæmpe hjælp med billeder, video eller endog fangne dyr, for at kunne fastslå hvad det er. Biavlere er nøglepersoner i forhold til at opdage den asiatiske gedehams hurtigst muligt.